

Кад је реч о геноциду почињеном у Другом светском рату, Хрватска је категорија за себе, каже Менахем Розензафт, главни саветник Светског јеврејског конгреса.

Изједначавајући га с фашистичким режимом Јона Атонескуа у Румунији, Розензафт наводи да су геноцид почињен у Независној Држави Хрватској, на челу са усташким лидером и идеологом Антом Павелићем, спроводили не само Немци, већ и Хрвати, без усмеравања или чак учешћа Ш или других немачких починилаца геноцида.

"Када је реч о Хрватској, кад смо већ код тога, термин у множини - геноциди, је много адекватнији од његове једнине - геноцид, зато што су усташе узимале за мету уништења првенствено Србе, поред Јевреја и Рома", каже Розензафт у тексту у којем се, како наводи, бави безочним покушајима Хрватске да из историје избрише злочине Холокауста и таласом ревизије који се забрињавајуће шири источном Европом.

Текст је написао за најутицајнији онлајн часопис "Таблет" из Њујорка, а Розензафт, иначе, предаје право које се тиче геноцида на правним факултетима Универзитета Колумбија и Корнел универзитета и уредник је недавно издате књиге "Светски јеврејски конгрес 1936-2016".

У тексту наводи податке Меморијалног музеја холокауста у САД, према којима су "хрватске власти убиле између 320.000 и 340.000 етничких Срба, становника Хрватске и

Босне, за време периода владавине усташа, а више од 30.000 хрватских Јевреја убијено је у Хрватској или у Аушвицу-Биркенау".

Аутор примећује да било која студија холокауста на Балкану захтева засебну анализу сваког региона онога што је била - и што ће наставити да буде по окончању рата - Југославија.

Па тако каже да су у Србији, на пример, немачки војници масакрирали 4.000 до 5.000 јеврејских мушкараца у јесен 1941. године, а још хиљаде јеврејских мушкараца, жена и деце, као и Рома, касније су убијене у нацистичком концентрационом логору Сајмиште (Семлин на немачком).

У Македонији, Јевреје је бугарска влада у догледно време предавала Немачкој ради депортовања, што је резултирало готово десетковањем те заједнице.

У Хрватској је, пак, констатује, језив ток догађаја био другачији.

Такође, напомиње аутор, док је холокауст у већем делу Европе окупираном од стране нациста или деловима где су нацисти доминирали, спроводила нацистичка Немачка, мада уз помоћ и често жељно учешће држављана тих земаља.

"Усташе су установиле мрежу домаћих концентрационих логора озлоглашених због бруталности и упоредивих са варварством немачких логора смрти и концлогора. Најозлоглашенији од ових био је Јасеновац, који је заправо чинила група од 5 логора, који су се колективно тако називали.

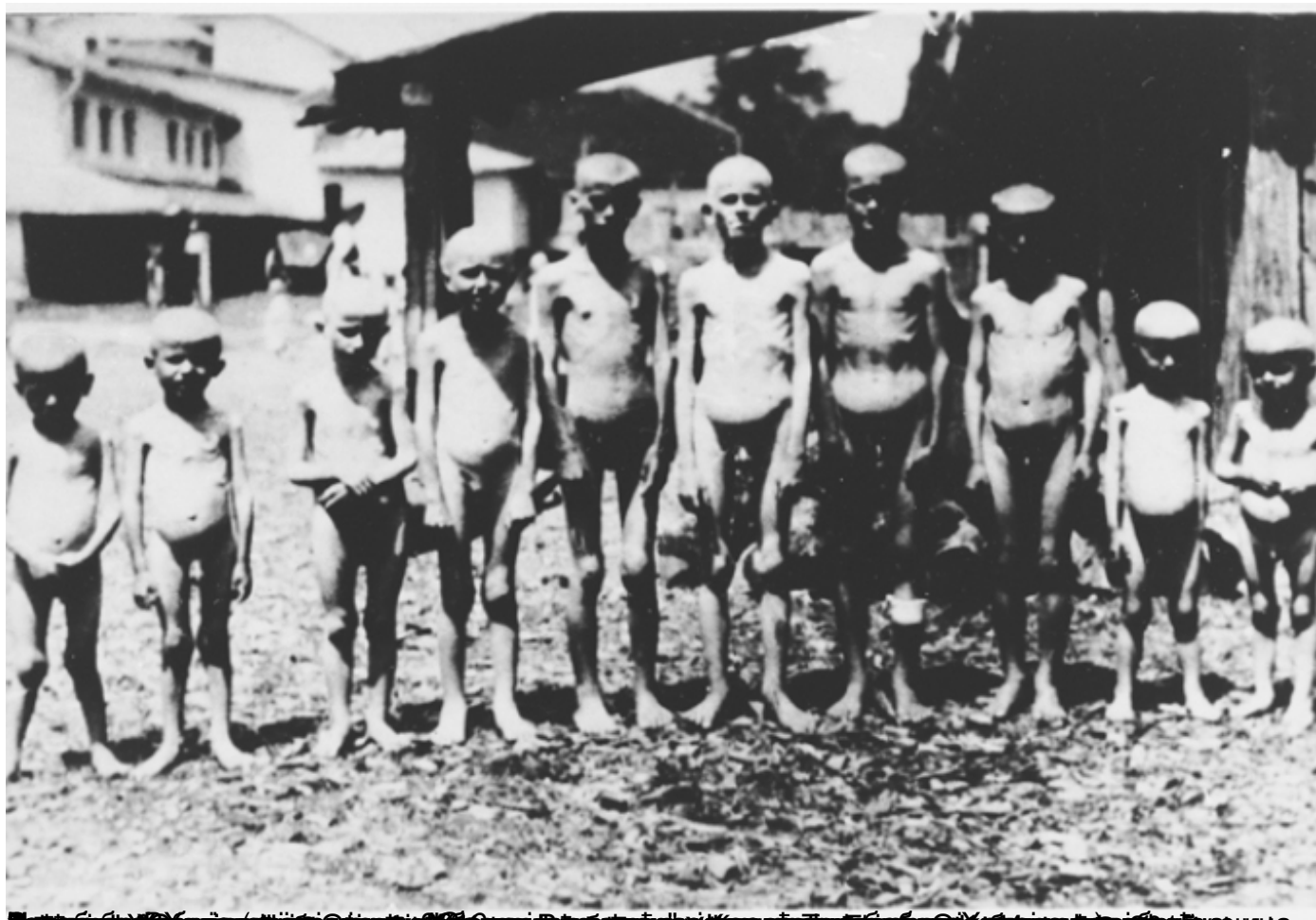
Налазио се близу Загреба, а често су га звали балканским Аушвицом", наводи Розензафт.

Додаје, такође према подацима америчког Меморијалног музеја холокауста, да је негде између 77.000 и 99.000 Срба, Јевреја и Рома брутално убијено на том месту.

Меморијални комплекс Јасеновац идентификовао је поименично 83.145 Срба, Јевреја, Рома и анти-фашиста који су страдали у овим логорима.

Цитира историчаре Иву и Славка Голдштајна који у књизи "Холокауст у Хрватској" пишу да су јасеновачки логори били стратиште и гробница за више од половине јеврејских жртава за време постојања (независне државе Хрватске) и за више од једне трећине загребачких Јевреја, који су нестали за време холокауста од 1941. до 1945.

Повод за текст Розензафт је било реаговање мале јеврејске заједнице у Хрватској, која је заједно с представницима српске мањине у тој земљи, бојкотовала последње две владине комеморације холокауста, 2016. и 2017. године, чиме је, примећује, показала импресивну моралну храброст и интегритет одбијајући да прећуте ревизију историје из које одзвања порицање Холокауста, а у циљу рехабилитовања усташтва.

Универзитет у Београју, Филозофски факултет, Катедра за историју, Београд, 2017. година

Менахем Розензафт: Кад је реч о геноциду почињеном у Другом светском рату, Хрватска је категорија